

Järfälla kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Fjällenskolan i Järfälla kommun

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Många skolor är i dagsläget starkt påverkade av de åtgärder som vidtas med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. Skolinspektionen anpassar för närvarande på olika sätt sin tillsyn och granskning. Mer information finns på www.skolinspektionen.se. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Eftersom skolan fortfarande är aktiv och ska fortgå men under andra omständigheter menar Skolinspektionen dock att det är viktigt att meddela bedömningen efter den tidigare tillsynen som redan ägt rum. Skolinspektionen har i detta beslut satt uppföljningstiden med hänsyn till rådande omständigheter. Uppföljningstiden kan komma att förlängas ytterligare om förutsättningarna förändras. Om du som huvudman behöver längre uppföljningstid kontakta Skolinspektionen för prövning.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Järfälla kommun att senast den **15 oktober 2020** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan anges de åtgärder som Skolinspektionen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa bristerna. I de fall det är möjligt får bristerna avhjälpas på annat sätt.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Järfälla kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.
(5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar.)

Åtgärder

Järfälla kommun ska se till att alla elever på Fjällensskolan har en trygg skolmiljö. I detta ingår:

- Att organisera ett effektivt förebyggande arbete för att förhindra konflikter och andra otrygga situationer som kan uppstå mellan elever.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister när det gäller att tillförsäkra alla elever en skolmiljö som präglas av trygghet, främst på raster, i korridorer eller andra gemensamma utrymmen.

Föreläggande

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Fjällenskolans arbete med att tillförsäkra alla elever en trygg miljö i skolan. Av utredningen framgår att det i synnerhet i årskurserna 6-9 ofta förekommer för elever otrygga situationer, som också kan ha inslag av kränkande behandling. Visserligen bedrivs ett arbete för att öka tryggheten på skolan, men trots det upplever elever i främst årskurserna 6-9 att det finns otrygga miljöer i korridorer och andra utrymmen där många elever möts. Det framgår också att vuxna på skolan i varierande utsträckning agerar för att motverka elevers otrygghet. En trygg skolmiljö är grundläggande för att elever ska kunna tillgodogöra sig undervisningen för att nå så långt som möjligt i sitt lärande.

Enligt Skollagen 5 kap. 3 § ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.

Av intervjuer med elever i årskurserna 6-9, lärare, representanter för elevhälsan samt rektor framgår att skolmiljön inte är trygg för alla elever. Elever i årskurserna 6-9 uppger i intervju med Skolinspektionen att det dagligen uppstår otrygga situationer, framför allt i korridorer och andra gemensamma utrymmen. Någon använder ordet "kaos" för att beskriva tillståndet i skolkorridorerna på högstadiet. Flera elever berättar bland annat att elever i korridorer skriker, hoppar runt och kastar föremål, "allt kan hända". Enligt eleverna hör kränkningar till vardagen och det kan vara grova kränkningar med diskriminerande inslag om till exempel utseende eller religion. Elevhälsans representanter bekräftar bilden att miljön på högstadiet upplevs otrygg av elever, medan lärarrepresentanterna som undervisar eleverna i årskurs 6-9 är överens om att tryggheten på lektionerna generellt är bra, men beskriver att det på vissa tider är oroligt och att otrygghet uppstår i korridorerna. Rektorns uppfattning är att alla elever i årskurs 6-9 inte är trygga och uppger att organisationen där årskurs 6 hör till högstadiet har en negativ effekt på tryggheten. Rektorn lyfter också fram att verbala kränkningar är vanliga, såväl direkt mellan elever som via sociala medier.

Av intervjuer med elever i årskurserna 6-9, lärare, representanter för elevhälsan samt rektor framgår vidare att även om skolan på flera sätt arbetar för att förbättra elevernas trygghet så har skolan ännu inte lyckats fullt ut med att skapa en trygg skolmiljö för alla elever. Enligt rektorn arbetar skolan för att främja trygghet, men trygghetsarbetet har inte nått tillräckligt långt i årskurserna 6-9. Eleverna berättar i intervju att de vuxna på skolan har olika förhållningssätt, och att det varierar om vuxna agerar vid kränkningar eller när det uppstår annan oro. Eleverna beskriver även att de inte alltid har en vuxen att vända sig till i otrygga situationer. Lärarnas beskrivning överensstämmer till stor del med elevernas; att det är skillnad i hur vuxna agerar om något inträffar i till exempel korridorer, och att det upplevs svårare att agera om lärare

och elever inte känner varandra. Rektorn säger att han ser ett behov av att bygga upp elevernas förtroende till vuxna så att de vill berätta, men att lärarnas förmåga till det varierar. Lärarna berättar vidare att de är medvetna om att eleverna tyckt att det varit för få vuxna ute i korridorerna på raster, men uppger att skolan nu fyllt på med fler vuxna. Lärarna uppger också att de anmäler kränkande behandling så snart något inträffar, men också att det kan vara svårt att hinna rapportera allt och att det sker en viss "avtrubbnig" inför vad som är acceptabelt. Representanter för elevhälsan uppger att lärare har svårt att vara konsekventa med att anmäla kränkande behandling, och att det i vissa fall har saknats dokumentation av innebörden av anmälningar om kränkande behandling, så att det inte varit möjligt att gå vidare och utreda dessa. Rektorns övergripande bild är dock att kränkningar anmäls, utreds och även rapporteras direkt till huvudmannen, men att det alltid finns en risk att allt inte anmäls, som "skojbråk". Rektorn berättar vidare att skolan ska skapa ett trygghetsteam, och ser för närvarande över vilka som ska ingå och vilka frågor som det teamet ska arbeta med.

Motivering till föreläggande som ingripande

Enligt skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Då verksamheten vid Fjällenskolan inte uppfyller de krav som följer av föreskrifterna som gäller för verksamheten, om alla elevers rätt till en skolmiljö som präglas av trygghet, föreligger skäl att förelägga Järfälla kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Järfälla kommun uppfyller författningarnas krav inom området undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Järfälla kommun uppfyller författningarnas krav inom området extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Järfälla kommun uppfyller författningarnas krav inom området bedömning och betygssättning.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Järfälla kommun uppfyller författningarnas krav inom området grundläggande förutsättningar för skolenheten.

Styrning och utveckling av verksamheten

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Järfälla kommun uppfyller författningarnas krav inom området styrning och utveckling av verksamheten.

På Skolinspektionens vägnar

X Joakim Öberg

Beslutsfattare
Signerat av: Joakim Öberg

X Lena Westerman Annerborn

Föredragande
Signerat av: Lena Westerman-Annerborn

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Tonny Johansson deltagit.

Bilaga

Fakta om Fjällenskolan

Fakta om Fjällenskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Järfälla kommun under vårterminen 2020. Fjällenskolan besöktes av Skolinspektionen den 13 och 14 februari 2020. Skolan är en grundskola med årskurserna F-9, belägen i Järfälla kommun. Skolan har även kommungemensamma integrerade grupper med verksamhet för elever inom autismspektrumtillstånd (AST).

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat årskurs 1

Av skolans egen redovisning framgår att andelen flickor som nått en godtagbar nivå i läsförståelse vid läsårets slut 2019 var 100 procent. Motsvarande siffra för pojkar var 90 procent. Resultaten ligger på samma nivå som föregående läsår.

Kunskapsresultat årskurs 3

Av nationell statistik för läsåret 2018/19 framgår att andelen elever som nått kravnivån på nationella prov i matematik varierar mellan 83 och 98 procent. I svenska är motsvarande siffror 93 och 100 procent.

Kunskapsresultat årskurs 6

Av nationell statistik för läsåret 2018/19 framgår att det genomsnittliga provbetyget i nationella prov i engelska är 15,6 (riket 14,9), i matematik 11,5 (riket 12,3) och i svenska 13,1 (riket 13,6). Andel elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen är 64 procent (riket 74).

Kunskapsresultat årskurs 9

Av nationell statistik för läsåret 2018/19 framgår att det genomsnittliga provbetyget i det nationella provet i engelska är 15,9 (riket 15,1), i svenska 15,1 (riket 13,8) och i svenska som andraspråk 10,5 (riket 8,4). Data saknas för resultat på nationella prov i matematik. Andel elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen är 88 procent (riket 76 procent), och pojkar och flickor ligger på samma nivå. Det genomsnittliga meritmedelvärdet var 248 (riket 230), flickorna uppnådde i genomsnitt 259 och pojkarna 239. Samtliga elever i årskurs 9 uppnådde behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram.

Trygghet

I Skolinspektionens enkät som genomfördes hösten 2018 var indexvärdet 8,8 (av 10) för trygghet för eleverna i årskurs 5, att jämföra med 8,3 för elever i årskurs 5 i alla skolor som deltog i enkäten hösten 2018. För årskurs 9 var motsvarande indexvärde 7,7, medan värdet för alla deltagande i årskurs 9 var 7,8. Resultatet för årskurs 5 visar att flickor upplevde mindre trygghet än pojkarna, medan det inte var någon påtaglig skillnad mellan pojkar och flickor i årskurs 9.

Studiero

I Skolinspektionens enkät som genomfördes hösten 2018 var indexvärdet 6,3 (av 10) för studiero för eleverna i årskurs 5, att jämföra med 5,0 för elever i årskurs 5 i alla skolor som deltog i enkäten hösten 2018. För årskurs 9 var motsvarande indexvärde 4,9, medan värdet för alla deltagande i årskurs 9 var 5,2. Resultatet för årskurs 5 visar att flickor upplevde en sämre studiero än pojkarna, medan det inte var någon skillnad mellan pojkar och flickor i årskurs 9.